অধ্যায় ১ ঃ লোকসংস্কৃতিৰ সাধাৰণ পৰিচয়

অধ্যায় গাঁথনি

1.1 উদ্দেশ্য
1.2 পৰিচয়
1.3 লোকসংস্কৃতি — সাধাৰণ পৰিচয়
1.4 অসমৰ লোকসংস্কৃতি
  1.4.1 মৌখিক সাহিত্য
  1.4.2 ভৌতিক সংস্কৃতি
  1.4.3 সামাজিক লোকপ্রথা বা লোকাচাৰ
  1.4.4 লোকপৰিৱেশ্য কলা
1.5 অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ
1.6 অধিক জানিবলৈ
1.7 অগ্রগতিৰ খতিয়ান
1.8 আৰ্হি প্রশ্ন

১.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি —

- লোকসংস্কৃতি কাক বোলে সেই বিষয়ে ধাৰণা লাভ কৰিব
- লোকসংস্কৃতিৰ বিভিন্ন বিভাগসমূহৰ বিষয়ে জানিব পাৰিব
- অসমৰ লোকসংস্কৃতি সম্পর্কে অৱগত হ'ব
- অসমৰ ভৌতিক সংস্কৃতি, সামাজিক লোকপ্রথা বা লোকাচাৰৰ আৰু লোকপৰিৱেশ্য কলাৰ বিষয়ে সম্যক ধাৰণা লাভ কৰিব

১.২ পৰিচয়

লোকসমাজৰ সামাজিক আচৰণেই লোকসংস্কৃতি। অর্থাৎ লোকসংস্কৃতি লোকজীৱনৰ দলিলস্বৰূপ। কোনো এটা জাতিৰ চিন্তা চর্চা, বিশ্বাস-পৰম্পৰা, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, উৎসৱ-পার্বণ, ধর্ম আদি সেই জাতিটোৰ লোকসাংস্কৃতিক উপাদানসমূহৰ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে জানিব পাৰি। এটা জাতিৰ লোকসংস্কৃতিৰ স্বৰূপ প্রধানতঃ লোকসাহিত্য আৰু লোকবিশ্বাসৰ মাজেদি প্রকাশ পায়। যুগ যুগ ধৰি মানুহে লাভ কৰা অভিজ্ঞতা, চর্চিত বিষয় আৰু শিকা কথাৰ সঞ্চিত ভাণ্ডাৰেই হ'ল লোকসাহিত্য আৰু লোকবিশ্বাস। ধর্মীয় অনুষ্ঠান, পূজা-পাতল, লোকবিশ্বাস, নিয়ম-কানুন, সাধু,

জনজাতীয় সংস্কৃতি লোকসংস্কৃতিৰ বহল পৰিসৰতে সোমাই পৰে। অসমৰ ক্ষেত্ৰত এই কথা বিশেষভাৱে প্ৰযোজ্য। অৱশ্যে মন কৰিবলগীয়া যে, লোকসংস্কৃতি মৌখিক পৰম্পৰা আশ্ৰয়ী যদিও তাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে লিখিত পৰম্পৰাৰ লগত কোনো সম্পৰ্ক নাথাকিব। এই দুই পৰম্পৰাৰ গতিপথ দুটা সমান্তৰাল নহয়, বৰং কেতিয়াবা কেতিয়াবা দুয়োটা গতিপথ একাকাৰ হৈ পৰে আৰু উভয়ে উভয়কে প্ৰভাৱান্বিত কৰে। অনেক ক্ষেত্ৰত প্ৰাচীন সাধুকথা, কাহিনী-গীত, কাব্য, লোকোক্তি আদি মৌখিক পৰম্পৰাৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰি প্ৰচলিত সাহিত্য-ৰীতিৰ লগত খাপ খোৱাকৈ ছপাই প্ৰকাশ কৰা হয়। ইয়াৰ বিপৰীতে আকৌ কেতিয়াবা লিখিত পৰম্পৰাৰ সমলো মৌখিক সাহিত্যৰ পৰম্পৰাই গ্ৰহণ কৰি নতুন ৰূপ দান কৰে; কাৰ্‌বি ৰামায়ণ *চাৰিন আলুন* ইয়াৰ সুন্দৰ উদাহৰণ।

আধুনিক যুগত লোকসংগীত, লোকনৃত্য আদি লোকপৰিৱেশ্য কলাৰ ক্ষেত্ৰত অভিজাতকৰণৰ এক প্ৰক্ৰিয়া লক্ষ্য কৰা যায়। লোকসংস্কৃতিৰ এনে বিভিন্ন সমলৰ শ্ৰব্য আৰু দৃশ্য ৰূপ যান্ত্ৰিক উপায়েৰে লিপিবদ্ধ কৰি ৰেডিঅ', টেলিভিছন আদি বিভিন্ন মাধ্যমৰ জৰিয়তে সম্প্ৰচাৰ কৰা হয়। এই প্ৰক্ৰিয়া মৌখিক পৰম্পৰাৰ সমলক লিখিত পৰম্পৰাৰ সমললৈ পৰিৱৰ্তিতকৰণৰে অন্য এক ৰূপ বুলি ক'ব পাৰি। লোকসংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণৰ দোহাই দিলেও এটা কথা সত্য যে টেলিভিছনৰ পৰ্দাত প্ৰদৰ্শিত বিহুনাচ, বিহুগীত জীৱন্ত তেজ-মঙহৰ ডেকা-গাভৰুৰ দল এটাৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শিত বিহুনাচ, বিহুগীতৰ দৰে সমানে প্ৰাণৱন্ত আৰু উল্লাসপূৰ্ণ হ'ব নোৱাৰে।

Folk শব্দটোৰ কেতবোৰ বিশেষত্ব লক্ষ্য কৰা যায়। সাধাৰণভাৱে ধৰি লোৱা হয় যে Folk-ৰ অন্তৰ্গত লোকসকল বিশেষকৈ অতীতমুখী; তেওঁলোকে যুক্তিতকৈ বিশ্বাসক অধিক প্ৰাধান্য দিয়ে; তেওঁলোকে মৌখিক পৰম্পৰা, তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ, যাদুবিদ্যা আদিত আশ্ৰয়ী; তেওঁলোক নিৰক্ষৰ (বেছিভাগ), অনগ্ৰসৰ; সমাজৰ নিম্নস্তৰৰ লোক; তেওঁলোকে হস্ত নিৰ্মিত শিল্পজাত সামগ্ৰীৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়ে আৰু তেওঁলোকে কোনো এটা অঞ্চলৰ প্ৰান্ত ভাগত বসবাস কৰে। কিন্তু লোকসংস্কৃতিৰ বিষয়ে ধাৰণা বা ইয়াৰ তত্ত্বৰ পৰিসৰ ক্ৰমাৎ বহল হৈ অহাৰ লগে লগে Folk বা লোকৰ বিষয়ে ধাৰণাৰো সলনি হৈছে। সম্প্ৰতি অতীতমুখী, অনগ্ৰসৰতা আৰু নিৰক্ষৰতাৰ উপৰি বৰ্তমানৰ শিক্ষা, দীক্ষা, ধ্যান-ধাৰণাৰে অগ্ৰসৰ সমাজখনকো ক্ষেত্ৰবিশেষে 'লোক'ৰ ধাৰণাই সামৰি লয়।

লোকসংস্কৃতিৰ সম্বন্ধ বিভিন্ন পণ্ডিতে বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন মতামত আগ বঢ়াইছে। এই ক্ষেত্ৰত মত পাৰ্থক্য থকাও দৃষ্টি গোচৰ হয়। ঊনবিংশ শতিকাৰ বৃটিছ সমাজ বিজ্ঞানী আৰু নৃতত্ত্ববিদসকলৰ মতে— "যিসকল মানুহে আদিম আৰু অভিজাত শ্ৰেণীৰ মধ্যৱৰ্তী অৰ্থাৎ যিসকল আদিমো নহয় আনফালে অভিজাতো নহয়— যিসকল আদিম স্তৰৰ পৰা গঞা স্তৰলৈ আগবাঢ়িছে সেই শ্ৰেণীৰ মানুহহে Folk, ফোক বা লোক।" মেকাইভাৰৰ মতে— "ন্যূনতম উমৈহতীয়া উপাদানৰ অংশীদাৰ কোনো এক জনসমষ্টিক লোক বা Folk বুলিব পাৰি।" ব্ৰিটিছ পণ্ডিত এলান ডুনদেছৰ মতে— "কৃষক নিৰক্ষৰ গঞা আৰু সমাৰ নিম্ন স্তৰক লৈ সৃষ্টি সংস্কৃতিয়ে হ'ল লোকসংস্কৃতি।" ৰেডফিল্ডৰ মতে "লোকসংস্কৃতি কোনো এক সংস্কৃতিৰ পৰিপূৰ্ণ ৰূপৰ এক

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন নং ১ ঃ ইংৰাজী "Folklore" শব্দটোৰ অসমীয়া আভিধানিক অর্থ কি?

.....

প্রশ্ন নং ২ ঃ ৰিচার্ড এম. ডৰচনে লোকসাহিত্যক কেইটা ভাগত ভাগ কৰিছে?

.....

১.৪ অসমৰ লোকসংস্কৃতি

বিভিন্ন নৈ উপনৈৰ জলৰাশিৰে বৰলুইত সৃষ্টি হোৱাৰ দৰে বিভিন্ন নৃ-গোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক সমলৰ সমন্বয়ত অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ জন্ম হৈছে। অর্থাৎ অসমীয়া লোকসংস্কৃতি সমন্বয় প্রক্রিয়াৰ আধাৰত সৃষ্ট। এই ক্ষেত্রত আমি অসমৰ ঐতিহাসিক, ভৌগোলিক, সামাজিক, ভাষিক আদি প্রভাৱৰ কথাও স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। ঐতিহাসিকভাৱে অসমীয়া সংস্কৃতি বিভিন্ন ৰূপান্তৰৰ মাজেৰে আজিৰ অৱস্থাত উপনীত হৈছে। ভৌগোলিক দিশত অসম ৰাজ্যখন বিভিন্ন নদ-নদী, পাহাৰ-পর্বত আৰু অন্যান্য প্রাকৃতিক পৰিৱেশেৰে সমৃদ্ধ। এইবোৰে অসমীয়া সংস্কৃতিত যথেষ্ট প্রভাৱ পেলাইছে। সেইদৰে অসম ৰাজ্য বিভিন্ন জাতি জনজাতিৰ মিলনভূমি। জনজাতিসকলৰ ভিতৰত বড়ো, কাৰবি, মিছিং, ৰাভা, তিৰা, হাজং, ডিমাছা, দেউৰী উল্লেখযোগ্য। অসমখন বিভিন্ন ধর্মাৱলম্বী আৰু বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ বাসস্থান। ভাষাৰ ক্ষেত্রত জনজাতিসকলৰ প্রত্যেকৰে নিজস্ব ভাষা আৰু উপভাষা আছে। সেইদৰে অসমীয়া ভাষাটোৰো বিভিন্ন অঞ্চলবিশেষে কথ্য ৰূপ আছে। মুঠতে, অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ পথাৰখন বিচিত্র সম্ভাৰেৰে সমৃদ্ধ।

অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ বিষয়ে আলোচনাৰ আৰম্ভণিতে অসমৰ অধিবাসীসকলৰ বিষয়ে কেইটামান কথা জানি লোৱা আৱশ্যক। ইতিহাস-পূর্ব সময়ৰে পৰা কিদৰে নেগ্রিট', অষ্ট্রিক, তিব্বত-বর্মীয়, আর্য আদি বিভিন্ন নৃ-গোষ্ঠীৰ লোকে অসমলৈ প্রব্রজিত হৈ আহি বসবাস কৰি আহিছে সেই সম্পর্কে আপুনি যোৱা ষাণ্মাসিকৰ 'অসমৰ সংস্কৃতি অধ্যয়ন' শীর্ষক পাঠ্যবিষয়ৰ প্রথম অধ্যায়ত ইতিমধ্যে অধ্যয়ন কৰি আহিছে। সেই বাবে সেয়া পুনৰাই আলোচনা কৰা নহ'ল।

সামগ্রিকভাৱে অসমৰ অধিবাসীসকলক জাতি আৰু জনজাতি— এই দুটা বহল শ্রেণীত বিভক্ত কৰা হৈছে। ভাৰতীয় সংবিধানে অনুসূচিত জনজাতি (ভৈয়াম) আৰু অনুসূচিত জনজাতি (পার্বত্য) হিচাপে দুটা ভাগত স্বীকৃতি প্রদান কৰা জনজাতিসমূহৰ ভিতৰত বড়ো-কছাৰী, ৰাভা, হাজং, মিছিং, তিৰা বা লালুং, দেউৰী-চুতীয়া, কাৰবি, ডিমাছা আদি উল্লেখযোগ্য। হিন্দু বর্ণাশ্রম ধর্মৰ অনুগামী ব্রাহ্মণ, কায়স্থ, কলিতা, শূদিৰ, কোচ ৰাজবংশী আদিৰ উপৰি অন্যান্য মুখ্য ধর্মীয় পন্থাৰ অনুগামী যেনে, মুছলমান, খ্রীষ্টিয়ান, বৌদ্ধ, জৈন, শিখ আদি জাতিৰ অন্তর্গত। কৈৰর্ত, কেওট, মালী, হীৰা, কুমাৰ, সূত্রধাৰ আদি হ'ল সংবিধান স্বীকৃত অনুসূচিত জাতি।

মৌখিক সাহিত্য বা বাচিক কলাৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া সংস্কৃতি বিশেষভাৱে চহকী। বিশ্বৰ অন্যান্য মৌখিক সাহিত্যৰ দৰে অসমীয়া মৌখিক সাহিত্যও অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা নিৰক্ষৰ চহালোকৰ মাজত ৰচিত আৰু প্ৰচাৰিত হৈ আহিছে। লিখিত সাহিত্য জন্মৰ পূৰ্বৰে পৰা চহালোকে গীত-মাত, সাধুকথা আদিৰ যোগেদি ব্যক্তিগত তথা জাতীয় জীৱনৰ আনন্দ-উৎসৱ, প্ৰেম-প্ৰীতি, আশা-নিৰাশা আদিৰ ভাব প্ৰকাশ কৰি আহিছে। এইবোৰৰ ৰচনাকাল সঠিককৈ কোৱা টান। অৱশ্যে কিছুমান গীতৰ বিষয়বস্তু আৰু তাত ব্যৱহৃত শব্দৰাজিৰ পৰা ৰচনাৰ সময় নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি। যেনে— বৰফুকনৰ গীত, মণিৰাম দেৱানৰ গীত, পদুম কুঁৱৰীৰ গীত আদিৰ ৰচনাকাল ঊনবিংশ শতিকাৰ বুলি ধৰিব পাৰি। সেইদৰে দেহ বিচাৰৰ গীত, টোকাৰী গীত আদি ষোড়শ শতিকাৰ পিছৰ ৰচনা বুলি ক'ব পাৰি।

মন কৰিব যে, লোকসাহিত্যৰ ৰচয়িতা কোন সেয়া নিৰ্ণয় কৰা কঠিন আৰু মৌখিক পৰম্পৰা অনুক্ৰমে প্ৰবাহমান বাবে আঞ্চলিক ৰূপ বা পাঠান্তৰ থকাও পৰিলক্ষিত হয়। তদুপৰি ব্যক্তি নিৰপেক্ষ ৰূপো ইয়াৰ এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য। মৌখিক সাহিত্য বা লোকসাহিত্যই সঘনে লিখিত পৰম্পৰা বা সাহিত্যত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে। ঠিক সেইদৰে লিখিত সাহিত্যয়ো লোকসাহিত্যত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে।

পণ্ডিতসকলে বিভিন্ন দৃষ্টিকোণৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণে মৌখিক সাহিত্যৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰিছে; যেনে— জাতিগত শ্ৰেণীবিভাজন (Ethnic Genres), তাত্ত্বিক শ্ৰেণীবিভাজন (Analytical Categories), বিষয়বস্তু অনুসৰি কৰা শ্ৰেণীবিভাজন (Thematic Classification), প্ৰকাৰ্যাত্মক শ্ৰেণীবিভাজন (Functional Classification), অনুষঙ্গগত শ্ৰেণীবিভাজন (Contextual Classification), আঞ্চলিক শ্ৰেণীবিভাজন ইত্যাদি। পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত এই বিষয়ে বহলাই আলোচনা দাঙি ধৰা হ'ব।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৩ ঃ ভাৰতৰ অন্যান্য প্ৰান্তৰ দৰে অসমৰ জাতি আৰু জনজাতিৰ মাজত পাৰ্থক্য আছেনে?

.....

প্ৰশ্ন নং ৪ ঃ মৌখিক সাহিত্য বা লোকসাহিত্যই লিখিত পৰম্পৰা বা সাহিত্যত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰেনে?

.....

১.৪.২ ভৌতিক সংস্কৃতি

ভৌতিক সংস্কৃতি বুলিলে বিশেষকৈ আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত

ধর্ম নির্বিশেষে সকলো শ্রেণীৰ লোকে সময় অনুযায়ী বিভিন্ন ধৰণৰ উৎসৱ-পার্বণ পালন কৰে। উৎসৱসমূহ সামাজিক আচৰণৰ বর্হিঃ প্রকাশ বুলিব পাৰি। ইয়াৰ লগতে জড়িত হৈ থাকে বিভিন্ন লোকবিশ্বাস। উৎসৱসমূহ বিশেষকৈ আদিম মানৱে কৰা ঐন্দ্রজালিক ক্রিয়া-কাণ্ডৰ সৈতে সম্পর্কীত।

লোকবিশ্বাসৰ আধাৰতেই যিকোনো এখন জন-সমাজৰ বিবিধ আচাৰ-অনুষ্ঠান, ধর্মীয় কৃত্য আৰু লোকধর্মৰ উমান পাব পাৰি। অর্থাৎ লোকবিশ্বাসৰ আধাৰতেই এইবোৰ গঢ় লৈ উঠে। আনহাতে লোকবিশ্বাসৰ মাজতে সোমাই আছে অন্ধবিশ্বাসো। বিভিন্ন লোকসংস্কৃতিবিদে লোকবিশ্বাসসমূহক পুনৰ কেইবাটাও সৰু সৰু বিভাগত বিভক্ত কৰি আলোচনা কৰিছে। তথাপিও গঠনপ্রণালীৰ দিশেৰে ইয়াক তিনিটা ভাগত ভাগ কৰি আলোচনা কৰিব পাৰি — সংকেত লোকবিশ্বাস, যাদু লোকবিশ্বাস আৰু পৰিৱর্তিত লোকবিশ্বাস।

পৰম্পৰাগতভাৱে লোকসমাজত প্রচলিত হৈ অহা উৎসৱ-অনুষ্ঠানসমূহকে লোক উৎসৱ-অনুষ্ঠান বুলি কোৱা হয়। উৎসৱ-অনুষ্ঠান মূলতঃ বিশেষ এক নির্দিষ্ট সামাজিক বা সাংস্কৃতিক আচৰণৰ আধাৰত জন্ম নহয়। বিভিন্ন সাংস্কৃতিক আচৰণৰ সমষ্টিগত উপাদানৰ অনুষংগ স্বৰূপে উৎসৱ-অনুষ্ঠান উদ্‌যাপন কৰা হয়। উৎসৱ-অনুষ্ঠানসমূহক সাধাৰণতে কেইটিমান শ্রেণীত বিভক্ত কৰি আলোচনা কৰা হয়। যথা—

- ঋতুকালীন উৎসৱ-অনুষ্ঠান
- পঞ্জিকা আশ্রয়ী উৎসৱ-অনুষ্ঠান
- সীমিত অংশগ্রহণকাৰী উৎসৱ-অনুষ্ঠান
- সংস্কাৰমূলক উৎসৱ-অনুষ্ঠান

লোকজীৱনত আনন্দ আৰু কর্মস্পৃহা যেনেকৈ আছে ঠিক তেনেদৰে এইবোৰৰ পৰা ক্ষন্তেক বিৰতিৰ বাবে বিভিন্ন অৱসৰ-বিনোদন আৰু খেল-ধেমালিও প্রচলিত হৈ আহিছে। মূলতঃ লোকজীৱনক গতিশীল আৰু ক্রিয়াশীল কৰি ৰাখিবৰ বাবেই এইবোৰৰ জন্ম।খেল-ধেমালিসমূহক মূলতঃ দুটা প্রধান ভাগত বিভাজিত কৰি আলোচনা কৰিব পাৰি। যথা — অৱসৰ বিনোদনধর্মী খেল-ধেমালি আৰু প্রতিযোগিতামূলক খেল-ধেমালি

পূর্বতে জনসমাজত নিজৰ তথা পোহনীয়া জীৱ-জন্তু, পশু-পক্ষীৰ ৰোগ নিৰাময়ৰ বাবে বিভিন্ন গছ-লতা-তৃণৰ পাত, ফুল-ফল, ছাল-শিপা, কাঁইট আদি ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ইয়াৰ পৰিণতিতেই জন্ম লোকঔষধ, লোকচিকিৎসা। অসমৰ লোকঔষধ আৰু লোকচিকিৎসাক মূলতঃ দুটা শ্রেণীত বিভক্ত কৰি আলোচনাত প্রবৃত্ত হ'ব পাৰি — প্রাকৃতিক লোকচিকিৎসা আৰু যাদুবিদ্যাগত ধর্মীয় লোকচিকিৎসা

জনসমাজত প্রচলিত বিভিন্ন লোকবিশ্বাসৰ আধাৰতে লোকধর্মৰ সৃষ্টি হৈছে। লোকধর্ম মানে আমি লোকসমাজত প্রচলিত ধর্মৰ কথাকেই বুজোঁ। অসমত প্রচলিত

কৰোঁ। যেনে —বিহু নৃত্য, হুঁচৰি নৃত্য, বড়োসকলৰ বাগৰুম্বা, বৈসাগু, বগেজৰী, ৰাভাসকলৰ সাথাৰ, ঠেঙাল কছাৰীসকলৰ মাজত প্ৰচলিত জেং বিহু, গাভৰু বিহু, কাৰবিসকলে কৰা দোমাহী আলুন আদি প্ৰায়বোৰেই উৎসৱৰ (বিশেষকৈ বহাগ বিহু) লগত সম্পৰ্কীত নৃত্য।

লোকনাট্য এক প্ৰকাৰৰ গীতাভিনয় বা নৃত্য-গীত-বাদ্য আৰু অভিনয়ৰ সমষ্টি। বহুসময়ত লোকনাট্যত নৃত্য-গীতৰ আধিক্যহে দেখা যায়। অসম লোকনাট্য পৰম্পৰাৰ এখন চহকী ৰাজ্য। অসমৰ কেইটিমান উল্লেখযোগ্য লোকনাট্যানুষ্ঠান হ'ল — পুতলা নাচ, ওজাপালি, ঢুলীয়া-নাচ, খুলীয়া-ভাউৰীয়া, কুশান গান, ভাৰী-গান, পালা-গান, ধুৱা-নাট আদি। আনহাতে সংগীতৰ ক্ষেত্ৰত ধ্বনি সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা যিকোনো উপাদানকে বাদ্যযন্ত্ৰ বোলা হয়। লোকসংগীত বা শাস্ত্ৰীয় সংগীত সকলোতেই বাদ্যই গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। অসমীয়া লোকবাদ্যৰ ভিতৰত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ঢোল, তাল, বাঁহী, পেঁপা আদি উল্লেখযোগ্য। পৰৱৰ্তী এটি অধ্যায়ত এই বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা হ'ব।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৭ ঃ অসমৰ লোকনৃত্যক কেইটা ভাগত বিভাজন কৰি আলোচনা কৰিব পাৰি?

.....

১.৫ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- লোকসংস্কৃতি লোক জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি বুলিব পাৰি। লোকসংস্কৃতি মানৱ জাতিৰ ইতিহাসৰ সমানে পুৰণি। 'লোকসংস্কৃতি' বুজাবলৈ ইংৰাজী Folklore শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াক এক জীৱন্ত পৰম্পৰা আৰু নিৰৱচ্ছিন্ন প্ৰৱাহ বুলিব পাৰি। লোকসংস্কৃতি বুলিলে সাধাৰণতে কোনো এটা নৃগোষ্ঠী বা সম্প্ৰদায়ৰ সামগ্ৰীক জীৱন পদ্ধতিক বুজা যায়। জনশ্ৰুতি, লোকোক্তি, সাধুকথা, সাঁথৰ, প্ৰবচন, মন্ত্ৰ, গালি-গালাজ, পোছাক-পৰিচ্ছদ, লোকবিশ্বাস, লোকনৃত্য আদি কেতবোৰ লোকসংস্কৃতিৰ অন্যতম বিষয়।
- অসমীয়া লোকসংস্কৃতি সমন্বয় প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হৈছে। ব্যক্তিভেদে অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ বিভাজন ভিন্ন ৰূপত পোৱা যায়। ৰিচার্ড এম. ডৰচনে বিভাজন কৰা মৌখিক সাহিত্য, ভৌতিক সংস্কৃতি, সামাজিক লোকপ্ৰথা বা লোকাচাৰ, লোকপৰিৱেশ্য কলা এইকেইটা

10] ৰাজবংশী, পৰমানন্দ (সম্পাঃ), (2003); *অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতি;* গুৱাহাটী ঃ প্রাগ্‌জ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়।

11] হাকাচাম, উপেন ৰাভা (2010); *অসমৰ জনজাতীয় সংস্কৃতি;* গুৱাহাটী ঃ বাণী মন্দিৰ।

12) শর্মা, নবীন চন্দ্র (1998); *অসমীয়া লোকসংস্কৃতিৰ আভাস;* গুৱাহাটী ঃ বাণী প্রকাশ প্রাইভেট লিমিটেড।

13) শর্মা, নবীন চন্দ্র (সম্পাঃ) (1987); *ডাক প্রৱচন;* গুৱাহাটী ঃ বাণী প্রকাশ প্রাইভেট লিমিটেড।

14) হাজৰিকা, বিশ্বেশ্বৰ (2003); *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী (প্রথম খণ্ড);* গুৱাহাটী ঃ আনন্দৰাম বৰুৱা ভাষা কলা-সংস্কৃতি সংস্থা।

ইংৰাজী গ্রন্থ

15) Baruah, B. K. (1969). *A Cultural History of Assam*. Guwahati: Lawyers Book Stall.

16) Boro, A. (2001). *Folk Literature of the Boros – An Introduction*. Guwahati: Adhunik Prakasan.

17) Dorson, R. M. (ed.)(1972). *Folklore and Folklife: An Introduction.* Chicago: The University of Chicago Press.

18) Dundes, A. (1978). *Essays in Folkloristics*. Folklore Institute.

19) Dutta, B. (ed.)(1994). *A Hand Book of Folklore Material of North-East India*. Guwahati: ABILAC.

20) Leach, M. (1972). *Standard Dictionary of Folklore*. Funk & Wagnalls.

21) Sarma, N. C. (1988). *Essays in the Folklore of North-Eastern India*. Guwahati: Bani Prakasani.

22) Tylor E. B.(1920). *Primitive Culture, Vol. 1.* W. London: John Murray, Albemarle Street.

১.৭ অগ্রগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ লোকসংস্কৃতি।

২ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ 4 টা ভাগত।

৩ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ভাৰতৰ অন্যান্য প্রান্তত জাতি আৰু জনজাতিৰ মাজত পার্থক্য বিদ্যমান কিন্তু অসমত এনে পার্থক্য নাই।